№ 46. Sobota 26. Lutego 1859. Rok wydania 49.

GAZETA LWOWSKA.

*Z dodatkami dziennym i tygodniowym, tudzież z Rozmaitościami co Środy kosztuje w prenumeracie: **Bez poczty:** kwartalnie 4 zł., miesięcznie 1 zł. 40 centów. **Z pocztą** kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 cent. W. A. — Insercya w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.*

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Belgia. — Holandya. — Szwajcarya. — Włochy. — Rosya i Królestwo Polskie. — Księztwa Naddunajskie. — Turcya. — Azya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Sprawy krajowe.

Ogłoszenie.

Stosownie do potwierdzonych najwyższem postanowieniem Jego c. k. apost. Mości z dnia 14. czerwca r. 1857 statutów Towarzystwa ku wykształceniu muzyki w Galicyi (§. 34) zwołuje się niniejszem zwyczajne roczne ogólne zgromadzenie członków na dzień 13. marca o 12. godzinie w południe w lokalu Towarzystwa (w pałacu niegdyś hr. Potockich na placu Halickim). Ogólnemu zgromadzeniu przedłożone będzie roczne sprawozdanie dyrekcyi, poczem nastąpi wybór Dyrektora i odbędą się wybory na miejsce członków wydziału występujących według przepisu statutów.

Z Dyrekcyi Towarzystwa ku wykształceniu muzyki.

Lwów 26. lutego 1859.

(Zakaz wyprowadzenia koni. — Profesor Romanin. — Usposobienie ludności w Wenecyi.)

Wiedeń, 23. lutego. *Gazeta wiedeńska* ogłasza następujące rozporządzenie ministeryów spraw wewnętrznych, finansów i handlu, tudzież wojskowej centralnej kancelaryi Jego Mości Cesarza z dnia 14. lutego ważne w wszystkich krajach koronnych:

Ograniczenia względem wyprowadzania koni, nakazane rozporządzeniem z dnia 3. stycznia 1859 roku (Dziennik ustaw państwa nr. 24) rozciągnięte zostały niniejszem także i na wyprowadzenie mułów.

Równocześnie dodaje się, że przepisy powyżnadmienionego rozporządzenia odnoszą się także i do przeprowadzania zagranicznych transportów koni i mułów przeznaczonych za granicę.

Wenecya, 20. lutego. Znany badacz dziejów i autor najnowszego dzieła historycznego w Wenecyi, profesor Romanin, przedsięwziął sobie zaprowadzić także we Włoszech ulubione w Niemczech publiczne, popularne odczyty o umiejętnościach, sztuce i historyi. W tej myśli dawał zeszłej i daje tej zimy w niedzielnych godzinach popołudniowych w sali Ateneum publiczne odczyty z historyi Wenecyi, którą doprowadził już po r. 1571. Szkoda tylko, że piękny ten zamiar wielką u publiczności napotyka obojętność, lubo opis zasług i dziejów dawnych weneckich bohaterów i polityków zasługuje w wysokim stopniu na uwagę ich dzisiejszych potomków zarówno ze względów ogólno-historycznych jak i czysto osobistych. W najnowszych czasach wzmogło się cokolwiek zajęcie dla przedmiotu, w czem główna zasługa należy się pomyślnemu przykładowi płci pięknej. — Karnawał postępuje zwykłym trybem. Pełne teatra, ożywione reduty, wesołe igraszki masek na placu ś. Marka, zabawy tańcujące w średnich, a świetne bale w wyższych sferach świadczą najlepiej o wesołem usposobieniu mieszkańców.

Z tem wszystkiem niepodobna zaprzeczyć, że daje się czuć znacznie i przykrość obecnego położenia, bo nikt nie może zamknąć oczu na grożące z zewnątrz niebezpieczeństwo. Zresztą świadczy o niem najlepiej stagnacya handlu i przemysłu, której skutki zaczynają już dojmować i pomniejszym kółkom rodzinnym. Przyczyniają się do tego niemało i niektóre wojenne a szczególnie obronne przygotowania, że sytuacya obecna w lękliwych umysłach groźniejszy nawet przybiera charakter, niż wypływa z rzeczywistości.

Hiszpania.

(Przejazd wychodźców neapolitańskich.)

Madryt, 20. lutego. Neapolitańscy amnestyonowani opuścili wczoraj Kadyx na amerykańskim okręcie.

Anglia.

(Nowiny dworu. — Wiadomości bieżące. — Czynności w izbach d. 18. lutego.)

Londyn, 20. lutego. We wtorek przyjmie Jej Mość Królowa adres dzielnicy staromiejskiej z powinszowaniem urodzin wnuka królewskiego.

— *Court. Journal* pisze: „J. E. książę Marmelade spodziewany jest wkrótce w Paryżu, by przysposobić mieszkanie dla byłego Cesarza Soulouque, który w mieście tem myśli stale przebywać."

Według doniesień tegoż dziennika udać się ma książę małżonek na uroczystość chrzcin wnuka swego do Berlina. Słychać, że Jej królewicz. Mość księżna uda się w towarzystwie męża swego, księcia Fryderyka Wilhelma w maju do Anglii dla odwiedzenia Jej Mości Królowej angielskiej.

— Na posiedzeniu *izby wyższej* z 18 lutego przedłożył earl *Malmesbury* korespondencye odnoszące się do sprawy okrętu „Charles Georges." Lord *Brougham* wniósł petycyę względem przeniesienia praw własności gruntowej, i zapowiada przedłożenie bilu w tej mierze. Na zapytanie lorda *Airlie*, czy też rząd w ciągu sesyi teraźniejszej przedłoży projekt względem podźwignienia szkół w Szkocyi, nie daje lord *Derby* żadnej stanowczej odpowiedzi, lecz oświadcza, że może się ministerstwu nadarzy jeszcze sposobność do przedłożenia projektu rzeczonego.

Izba niższa. W odpowiedź na zapytanie p. *Kinglake* upewnia podsekretarz spraw zewnętrznych, p. *S. Fitzgerald*, że dokumenta w sprawie okrętu „Charles Georges" przedłożone będą izbie przyszłego poniedziałku lub wtorku. Lord *Stanley* proponuje następnie, by izba zebrała się w komitet dla obradowania nad pożyczką indyjską. Po przyjęciu tego wniosku zabrał głos p. *Wood*, dawniejszy prezydent kontroli indyjskiej, i wystawia stan finansów indyjskich w bardzo smutnem świetle. Mówi między innemi, że po najnowszem zestawieniu wydatków z przychodami okazał się niestosowny przyrost pierwszych. Według tego, jak teraz rzeczy stoją, spodziewać się też należy raczej mniejszego niż większego jeszcze przychodu z podatku gruntowego, a na chwiejny i niepewny przychód z handlu opium wcale liczyć nie można. Chinowie uprawniwszy teraz przywóz opium do kraju, mogą też i uprawy jego w państwie swem dozwolić, a w takim razie muszą przychody indyjskie doznać znacznego uszczerbku. Sądzi też, że oszczędność należy zaprowadzić w wojskowej, a nie w cywilnej administracyi. Dług indyjski ocenia mowca wyżej, niż to lord Stanley uczynił; lord podaje go na 74,543.000 L., lecz dług ten wynosi podobno 90,000.000 L. *Perry* w gorszem jeszcze świetle wystawia stan finansów indyjskich i upewnia, że długu jest 110,676.955 L, a dochód czysty wynosi tylko 23,000.000. Uważa za rzecz potrzebną, by przy rozdawaniu posad urzędowych miano większy niż potąd wzgląd na krajowców. *Vernon Smith* spostrzega, że lord Stanley nie policzył jeszcze i tych bardzo znacznych kwot, jakie tytułem wynagrodzenia przyjdzie jeszcze wypłacić. *Lowe* nadmienia, że lord Stanley sam to przyznaje, jako nie widzi już żadnego sposobu powiększenia przychodów w państwie indyjskiem i zmniejszenia wydatków. Przygotować się więc należy na ciągły niedobór. Sądzi, że wypadałoby ująć sobie ludność indyjską, a wtenczas możnaby zmniejszyć wydatki na utrzymanie wojska. Po krótkiem przemówieniu się lorda Stanley'a przyjęto rezolucyę, która ma być podstawą przyszłego bilu w sprawie pożyczki indyjskiej.

Francya.

(Domyślne termina zagajenia konferencyi. — Deputacya włoska u księcia Napoleona. — Powrót księcia d'Auvergne z Włoch. — Kolej tulońska. — Wiadomości bieżące. — Gaże oficerom dodatkowe. — Manifestacye.)

Paryż, 20. lutego. Zagajenie konferencyi, która ma rozstrzygać sprawę wyboru pułkownika Couzy hospodarem Multan i Wołoszczyzny, zajmuje głównie umysły. Według dziennika *Nord* nastąpią obrady w pierwszych dniach przyszłego miesiąca, dziennik *Independance* zaś utrzymuje, że na przygotowawczych układach, nim właściwa kwestya zostanie wyjaśnioną, upłynie cały miesiąc.

— Książę Napoleon przyjmował dziś na audyencyi deputacyę Włochów zamieszkałych w Paryżu. Deputacya miała mowę do księcia życząc mu szczęścia do jego zaślubin z sabaudzką królewną Klotyldą. Treść tej mowy oznajmiono księciu jeszcze przed audyencyą. Księżna Klotylda była także obecną przy tej recepcyi i deputacya wręczyła jej piękny bukiet.

— Brat francuskiego posła w Turynie, ordynansowy oficer Cesarza, książę Latour d'Auvergne, wrócił przed kilką dniami z swej misyi do Włoch i miał natychmiast konferencyę z Cesarzem, która trwała przeszło godzinę. Książę Latour d'Auvergne bawił cztery tygodnie we Włoszech i był nie tylko w Turynie ale i w Rzymie.

— Książę Hieronim zwiedzał przedwczoraj z księżną Klotyldą hotel Inwalidów. Na pamiątkę tych odwiedzin darował Siostrom

miłosierdza, pielęgnującym słabych w domu inwalidów, bogato przyozdobiony ołtarz z białego marmuru w miejsce drewnianego, jaki był dotąd w kaplicy Sióstr.

— Dziennik *Toulonnais* oznajmia, że z powodu nadzwyczajnego przyspieszenia robót przy żelaznej kolei w Toulonie otworzona zostanie ta kolej najdalej na dniu 15. marca dla przewozu rządowych artykułów.

— Francuski rząd kazał nakupić w Normandyi bardzo wielką liczbę koni, i codziennie przechodzą znaczne transporta ich na Paryż.

— Lugduński dziennik *Gazette* donosi, że budynek starej prefektury użyty zostanie tymczasowo na koszary dla zapowiedzianych posiłków wojskowych.

— P. Emil Pereire był wczoraj dłuższy czas na audyencyi u Cesarza, jak mówią w sprawie sardyńskiej pożyczki.

— *Monitor* ogłasza mianowanie okretowego kapitana Bosse naczelnym wodzem okrętowej dywizyi na afrykańskiem zachodniem wybrzeżu, a oraz w kolonii złotego wybrzeża i na wyspie Gabon.

— Jak już doniesiono telegrafem przemawia p. Renée w *Constitutionelu* ponownie za podwójnym wyborem Alexandra Couzy, ażeby poprzeć jego potwierdzenie. Za nowy argument przytacza, że jeżliby teraźniejszy podwójny wybór unieważniono, mogłyby obydwa księstwa obrać pana Alexandra Couzę znowu swym hospodarem, a to musiałoby albo prowadzić do konferencyi bez końca, albo spowodować rozporządzenia surowe, jak np. okupacyę wojskową. Ale okupacye wojskowe, jak dowodzą ostatnie lata, nie są najlepszym środkiem, łatwo ją wykonać, ale odwołać trudno. Za przykład przytacza okupacye Rzymu i Ankony, o których mówi, że są drugą przyczyną zawikłania w sprawach włoskich.

— „Spodziewają się codzień — tak piszą w liście z Paryża do *Köln. Ztg.* — mianowania księcia Napoleona wielkim admirałem Francyi. Z taką samą pewnością oczekują dymisyonowania hrabi Walewskiego. Być może, że tak nie będzie, lecz jeżliby tak być miało, to będzie symptomem wojny.“

Propaganda nie ustaje za wojną. Okólnik pana Delangle skutkował. Co do zbrojenia się, rozpisuje się korespondent *Gaz. kol.* także szeroko. Kompanie z Algieryi otrzymały teraz karabiny nowszego wynalazku poprawne.

— Dziennik *Indep. belge.* przywiązuje wielką wagę do wiadomości, że oficerom dywizyi Renaulta wypłacono już piątą część gaży tytułem dodatku, co zazwyczaj dzieje się tylko przed rozpoczęciem kampanii, by oficerowie mogli wyekwipować się na wojnę.— Dalej donosi ten dziennik belgijski, że w gabinecie francuskim zaczynają objawiać się sprzeczne zdania, że dla przybrania dobitniejszej polityki mają nastąpić zmiany u steru administracyi, i że nakoniec wydał pan Delangle nowy okolnik do prefektów z wezwaniem, ażeby ile możności przeszkadzali demonstracyom za pokojem, jakieby przedsiębrać zamyślały rady jeneralne lub izby handlowe.

Belgia.

(Zamulenie Skaldy.)

Na mieszkańców Antwerpii, padł nowego rodzaju postrach. Niejaki p. Alstein dowodzi im, że wkrótce Skalda zamuli się i dla wielkich okrętów morskich nie będzie przystępną. Wiadomo, że Napoleon I. obrał w Antwerpii główny port wojenny; wówczas to jest roku 1803, głębokość rzeki przy nizkiej wodzie wynosiła 21 metrów; lecz już w roku 1857 miała tylko 4 metry a w czasie wylewu 7, 8.“ Dnia 23. grudnia 1858 wpadł na mieliznę amerykański okręt z ładunkiem guano. Alstein oblicza rocznego namułu na 40 centymetrów i zapowiada Antwerpii to co się stało z miastami Damme, Brügge i innemi, które także były kiedyś portami morskiemi.

Holandya.

(Sprawy w izbie.)

Haga, 16. lutego. Druga izba zgromadziła się znowu na posiedzenie, po raz pierwszy od czasu pomnożenia liczby członków, z 68 na 72. Czterej nowi członkowie są z stronnictwa liberalnego, zatem znacznie wzmocnili to stronnictwo. Między innemi wniósł minister sprawiedliwości projekt ustawy względem reorganizacyi sądowej władzy i administracyi. Mówią, że minister kolonii, pan Rochoussen poda się do dymisyi dla tego, iż nastąpiło otwarcie portów w wschodnich Indyach. Izby handlowe, których rady zasiągano w tym względzie podały już wszystkie swe memoryały; w ogóle zgadzają się wszystkie, że zasada powinna być uznaną, nie pochwalają jednak wykonania, którego ocenienie wymaga znajomości miejscowych stosunków, a tego można oczekiwać jedynie od rządu.

Szwajcarya.

(Wypadki w Tessynie. — Rewizya konstytucyi. — Wybory w Neuenburgu.)

Berna, 16. lutego. Co do wyborów w kantonie Tessyn nadchodzą teraz szczegółowe wiadomości. To pewna, że radykalne stronnictwo rządowe otrzymało stanowczą przewagę, przezco jednakże przyszło w niektórych okręgach wyborczych do krwawych utarczek. Liczba rannych, (między tymi kilku niebezpiecznie) wynosi w Ponte Tresa 15, o jednym poległym. Niebezpieczne wzburzenia umysłów, spowodowały rząd wysłać do Magliasiny kika kompanii wojska, dla przywrócenia pokoju. W dziewięciu okręgach podzieliły się stronnictwa i wybierały każde z osobna, w dwóch wstrzymano wybory a w kilku nie ukończono. Rząd będzie miał wiele do czynienia nim w Kantonie przywróci pokój.

— Wielka rada w St. Gallen zgromadziła się przedwczoraj, by obradować między innemi nad kwestyą rewizyi konstytucyi.

— Rada państwa w Neuenburgu ukonstytuowała się i prezydentem obrała p. Piaget, a wice-prezydentem pułkownika Denzler. To potwierdza niejako pojednanie stronnictwa rządowego z partyą niepodległych.

Włochy.

(Sprawozdanie komisyi względem pożyczki.)

Turyn. Sprawozdanie komisyi senatu co do ustawy względem pożyczki ułożone jest z większem nierównie umiarkowaniem, niż odnośny referat izby drugiej. Oto dosłowna treść tego sprawozdania:

„Panowie senatorowie! Przedłożono Wam pod obradę wniosek rządowy z żądaniem, byście upoważnili rząd do zaciągnięcia pożyczki w sumie 50 milionów franków. Żądanie to opiera się na motywach, które są znane Wam a tak ważne, że odnośny projekt ustawy nie natrafił na żaden opór w biórach senatu, a ich komisya zaleca go jednomyślnie do przyjęcia.

Rząd króla oświadczył, że rząd austryacki „powiedział pierwszych dni tego roku, bez najmniejszego powodu z naszej strony, znaczne powiększenie sił zbrojnych w Lombardyi, i że nadesłane posiłki ustawiono głównie wzdłuż Tycyna. Rząd uznał przeto za rzecz potrzebną postarać się o środki, by mógł na wszelki wypadek zająć się obroną państwa, z którato ochroną łączą się oraz dla solidarności widoków, spokój a nawet bezpieczeństwo reszty Włoch.

Komisya więc Wasza uznając ważność przedłożonego Wasej rozwadze środka, przekonała się po wysłuchaniu prezydenta ministrów wojny i finansów, że potrzeba przygotowania się na wszelki wypadek nie podlega żadnej wątpliwości. Na wypadek walki, której nie wywołaliśmy bynajmniej, pokładamy ufność w słusznej sprawie naszej, w przywiązaniu ludu do naszej dynastyi królewskiej i w zgodności kraju, i nie ulękniemy się żadnych ofiar, jeżliby wypadło bronić niepodległości państwa, jego wolnych instytucyi, stanowiska politycznego, jakie zjednało sobie w Europie, a nakoniec godności i honoru narodu.“

Rosya i Królestwo Polskie.

(Rozporządzenie względem zawierania kontraktów czynszowych między właścicielami dóbr i rolnikami.)

(Ciąg dalszy.)

Art. 8. Załogi i zasiewy dworskie, dane przez właściciela dóbr włościanom i mieszczanom rolnym, winny być przy oczynszowaniu jako własność dziedzica albo w naturze zwrócone, albo spłacone naraz, lub częściowo, podług wzajemnej dobrowolnej umowy.

Art. 9. Przy zawieraniu układu o wysokość czynszu, winny być miane na względzie wszelkie inne dogodności, jakie osadnikom przy oczynszowaniu zapewnione zostaną; jako to: wolny wrąb lub prawo żądania od właściciela drzewa opałowego, budulcu, na płoty i narzędzia gospodarskie, zbieraninę suszu i ścielki, wspólne pastwisko, albo paszę w lesie itp.

Art. 10. Właściciel dóbr przy oczynszowaniu rolników może się z nimi umówić o utrzymanie dotychczasowej robocizny bądź całkowicie, bądź w części, lub też o najem roboty, a to jak w pierwszym tak w drugim przypadku nie dłużej jak na lat sześć.

W kontrakcie zaś dokładnie opisaną być winna ilość dni sprzężajnych lub pieszych, rodzaj roboty, termin, w którym ta ma być wykonywaną, i ceny, o jakie się za tę robociznę strony umówiły.

Art. 11. Strony umawiające się o oczynszowanie albo ustanowią czynsz stały w gotowiźnie na zawsze, albo zastrzegą zmianę wysokości onego co lat 20.

W tym ostatnim wypadku należy w kontrakcie wymienić tak wysokość umówionego czynszu w gotowiźnie, jako też oznaczyć ilość czetwerti żyta, jakiej odpowiada ten czynsz.

Przy oznaczeniu wartości jednej czetwerti żyta należy przyjąć za zasadę średnią cenę tego zboża z lat 20 poprzedzających zawarcie kontraktu, wziętą z foraliów najbliższego miasta targowego, za wyłączeniem z nich dwóch lat najdroższych i dwóch najtańszych.

Po upływie każdego 20-lecia wykazana w kontrakcie ilość czetwerti żyta zamienioną będzie podług tejże samej zasady na czynsz w gotowiźnie z warunkiem, że takowy nie może być ani podwyższony, ani zmniejszony więcej jak o 20 procentu od czynszu ostatnio płaconego.

Art. 12. Gdyby przy oczynszowaniu rolników właściciel powiększył gruntami folwarcznemi przestrzeń dotąd przez nich zajmowaną, i w skutek tego nastąpiła potrzeba nowego uregulowania podatków skarbowych i dziesięciny, właściciel udać się powinien o to do rządu gubernialnego.

Art. 13. Umowy o oczynszowanie osadników zawieranemi być mają na piśmie ze wszystkiemi rolnikami we wsi lub mieście osiedlonymi, albo z każdym osadnikiem oddzielnie, w urzędzie miejscowego lub sąsiedniego wójta gminy lub burmistrza, jakiego sobie strony wybiorą. Po zawarciu w ten sposób umowy delegacya powiatowa, o której mowa będzie niżej w art. 32, a następnie komitet gubernialny (art. 39) rozpoznają, czyli zawarta umowa zgodna jest z ustawami krajowemi i z przepisami niniejszego postanowienia. Umowy, zatwierdzone przez komitet gubernialny, zamienione być winny na kontrakta notaryalne, a następnie wniesione do księgi hypotecznej właściwych dóbr.

Jeżeli umowa spisana jest ze wszystkiemi rolnikami we wsi lub mieście osiedlonymi, w takim razie po spisaniu kontraktu notaryalnego wójt gminy lub burmistrz obowiązany będzie doręczyć każdemu osadnikowi wyciąg z kontraktu objaśniający, jakie powinności dla dworu go obciążają. *(C. d. n.)*

Księstwa Naddunajskie.

(Stan rzeczy w Księstwach. — Dekret Alexandra Couzy.)

Gazecie wiedeńskiej piszą z **Jas** z 14go lutego: Podstawą organizacyi przyszłej, to jest nowej konstytucyi księstw obydwóch, ma być wola ludu objawiona w dywanie „ad hoc" i w izbach teraźniejszych, a jak wiadomo, postanowiono połączyć obie izby we Fokszanach dla utworzenia zboru, który wypracować ma ustawę konstytucyjną. Ustawa ta przedłożona będzie księciu obecnemu, co później obejmie rządy z wyboru powszechnego ludności. Potąd nie było jeszcze mowy o rewolucyi, chociaż całe postępowanie jest rewolucyjne. Obawa na przyszłość nie jest więc całkiem bezzasadna, a wiele już familii zamyśla wynieść się z kraju. Brak przy tem powszechny pieniędzy i ustanie wszelkich stosunków handlowych przyczyniły się znacznie do pogorszenia stanu rzeczy.

Zachodzi u nas teraz pytanie, czy zaciągnąć pożyczkę, lub nałożyć nowe podatki? Izby oświadczyły się za nałożeniem podatków, a minister finansów przedłożył projekt względem rozkładu podatków, poczynając od podwyższenia ich w stosunku 5%. Przeciw temu projektowi opierano się z początku, gdyż nie wykazano przy tem, na jaki użytek podatki żądane mają być obrócone, lecz po uchyleniu wątpliwości przyzwolono na nie jednomyślnie. Przychód nowy pójść ma na potrzeby wojskowe. Odnoszące się w tej mierze sprawozdanie komisyi przedłożone będzie dopiero za kilka dni, a najprzód podwyższony być ma podatek gruntowy. Mieszkańców miejskich oszczędzono jeszcze do pewnego czasu, by ich nie zniechęcić dla unii.

Zapał patryotyczny ochłodnie zapewne, gdy przyjdzie płacić niezwykły podatek gruntowy, i potrzeba będzie nie ednej mowy ognistej w izbach i drażliwych rozpraw dziennikarskich, by ludność rozkołysać. Lecz zapał stygnie zwykle dość prędko. Spodziewają się tu deputacyi municypalnej z Bukaresztu, dokąd wybiera się z Jas pewna liczba członków izby, składająca się niemal z połowy dawniejszych separatystów.

Wołoszczyzna ogłosiła p. Michała Kogolniczana, redaktora dziennika krajowego, pierwszym patryotą rumuńskim, i złożyła dlań 50 000 dukatów na zakupienie majątku ziemskiego, który odtąd zwać się ma „Kogolniczeny".

Depesza telegraficzna przesłana z Konstantynopola tutejszemu konzulatowi angielskiemu, i mowa angielska od tronu wraz z jednomyślnemi oświadczeniami w parlamencie, przyczyniły się nieco do umiarkowania zapędów politycznych. Nota rosyjska z Bukaresztu zaleca także ogłędność w postępowaniu i trzymanie się zasad wytkniętych w konwencyi.

Książę odłożył na później odjazd swój na Wołoszczyznę, a na wczorajszym balu deputowanych bawił bardzo krótko. Rozeszła się pogłoska o zbliżaniu się wojsk rosyjskich w stronach południowych państwa, i wiadomo przy tem, że zakupują znaczne zapasy owsa i siana.

Kilka odkładanych potąd poselstw dyplomatycznych do mocarstw tych, co podpisały gwarancyę, wybiera się teraz w podróż; do Paryża, Londynu i Turynu odjeżdża p. B. Absandry, do Petersburga p. Konstanty Rolla, a do Wiednia i Berlina p. L. Stage.

— *Bukarester Deutsche Zeitung* ogłasza dekret Alexandra Couzy do ministra spraw zewnętrznych następującej osnowy:

„Postanowiwszy mianować jak najspieszniej ministra w sprawach księstw zjednoczonych Multan i Wołoszczyzny w Konstantynopolu, polecamy Wam niniejszem uwolnić niezwłocznie teraźniejszego Kapu-Kiaja Aristarchi w tych sprawach przy wysokiej Porcie od dalszych jego funkcyi, i unieważnić każdy akt, któryby on podpisał, odkąd obrani zostaliśmy rejentem obu krajów."

Turcya.

(Sprawa wyboru Couzy.)

Konstantynopol. 12. lutego. Porta postanowiła zaproponować nowe zebranie się konferencyi paryskich dla rozstrzygnięcia sprawy względem podwójnego wyboru pułkownika Couzy na hospodara Multan i Wołoszczyzny, a postanowienie to powzięto na radzie nadzwyczajnej, która odbyła się 8go b. m., i trwała do późnej nocy. Przybyła tu już deputacya multańska dla wyjednania inwestytury dla księcia Alexandra. Prezydentem tej deputacyi jest p. Negri, który, jak słychać, pozostanie i nadal w tej stolicy w randze kapukiaji."

Azya.

(Doniesienia z Indyi na Marsylię.)

Z *Marsylii* donoszą z 19 lutego: „Z **Bombaju** otrzymaliśmy wiadomości sięgające po dzień 25. stycznia. Dziennik *Bombaj Times* z dnia tego pisze o zupełnem przywróceniu pokoju w Audzie. Wydano też ogłoszenie z tem oświadczeniem, że do prowincyi Audy i Rohilkundy mogą się znów ściągać familie europejskie."

„Lord Clyde domagał się Nepaulu pozwolenia do ścigania rokoszan w tym kraju. Jenerał ten zamyśla powrócić w lutym do Anglii. W państwie Nizam przyszło do krwawych bojów. Pułkownika Campbell'a napadnięto i zraniono, i utracił cały przy tem swój pakunek; oprócz tego raniono dwóch innych pułkowników, z których jednego śmiertelnie. W bitwie późniejszej pobito 30 000 rokoszan z Rohilkundy z wielką dla nich stratą, a wojsko angielskie ścigało uciekających. Gubernator jeneralny rozszerzył amnestyę i zakazał tracenia rokoszan bez poprzedniczego wyroku władz wyższych."

Doniesienia z ostatniej poczty.

Wenecya, 22go lutego. Korweta śrubowa „Silvestro Dandolo" opuściła już arsenał i wypłynie wkrótce dla próby na morze.

Londyn, 23. lutego. Lord Cowley odjechał właśnie do Wiednia, by — jak donoszą dzienniki — przedłożyć osobiście ces. austryackiemu rządowi przyjacielskie rady Anglii.

Londyn, 22. lutego. Nową pożyczkę austryacką dyskontują po $1^3/_4$ prct.

Na wczorajszem posiedzeniu *izby niższej* oświadczył lord Palmerston, że w przyszły piątek zwróci uwagę izby na stosunki kontynentalne, jeżeliby rząd nie udzielił pierwej wiadomości zapewniających utrzymanie pokoju.

Turyn, 22. lutego. Rząd postanowił założyć nową linię telegraficzną z Turynu aż do morza, a mianowicie na Fosano, Mondovi i Cefe do Sasony. Projekt ten miano powziąć w obawie, że wypadki wojenne mogłyby przeciąć teraźniejszą linię komunikacyjną między stolicą i wybrzeżem morza. — W okolicy Sarzanu wydarzają się prawie codzień małe utarczki między pogranicznem wojskiem esteńskiem a wichrzycielami piemonckiemi. Turyńska dyrekcya policyi wydała okolnik do karabinierów i organów bezpieczeństwa, zalecając im jak największą czujność ze względu na wzmagającą się liczbę wichrzycieli. — Izba deputowanych przyjęła zakaz wywozu siana i owsa 92 głosami przeciw 16. — Jak donosi *Opinione*, wyjechał kawaler Massimo d'Azeglio 22go b. m. zrana do Rzymu dla uwiadomienia księcia Walii, że mu nadany został order Annunciade najwyższej klasy.

Genua. 21go lutego. Piemoncki pełnomocnik we Florencyi p. Buoncompagni przybył do Genuy w przejeździe do Turynu.

Berlin, 22go lutego. Feldmarszałek hrabia Dohna umarł wczoraj w południe o godzinie 1szej.

Najnowsza poczta lewantyńska na Tryest.

Kalkuta, 22go stycznia. Rząd wyznaczył na głowę Tantu Topi cenę 10.000 rupii. Nena Sahib miał znowu oświadczyć, że podda się pod pewnemi warunkami. U granic Beraru nie ustają zaburzenia. Lord Canning odjechał przedwczoraj z Alahabadu do Kalkuty. Clyde postępuje ku Luknowu. Sir Laurence opuszcza Pendżab 1go marca. Okręt Suttlie zgorzał 15go.

Hongkong. 15. stycznia. Syn króla Kambodży przyjął religię katolicką.

Alexandrya, 16 lutego. Książę Alfred przybył tu 12go, a dziś odjechał na polowanie do Kafr El-Zayelu, zkąd wyruszy w dalszą podróż do Kairu i Suezu. Turecki komisarz dla Dżeddy, Said Basza, przybył tu z skazanymi więźniami. Wczoraj ogłoszono nową taryfę monetarną.

Korfu. 19. lutego. Storks wydał przedwczoraj proklamacyę z oznajmieniem, że obejmuje urząd lorda nadkomisarza.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 25. lutego.

Hotel rosyjski: PP. Sobota Kar., z Podhorek. — Hr. Gołuchowski Artur, z Łosiacza. — Merze Lud., c. k. kapitan, z Kijowa. — Augustynowicz Boles., z Kniażego. — Rubczyński Adolf, z Bilitówki. — Hr. Ożarowski Konstanty, z Lackiego.

Hotel Langa: Kapitanowicz Alex., c. k. porucznik, z Czerniowiec.

Hotel angielski: Hr. Dzieduszycki Alfons, z Uhelny — Wiktor Tad., ze Świrza.

Hotel podolski: Górski Winc., ze Ślepiec.

Dom zajezdny nr. $176^2/_4$: Zawadzki Kar., z Kruszelnicy.

Do pomieszkania prywatnego: Gromnicki Józ., z Budzanowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 25. lutego.

PP. Heymann Hen., c. ros. porucza., do Niemiec. — Hitzden Stef., c. k. podpor., do Jaworowa. — Zbrożek Kaz., do Wierzbiąża. — Hr. Drohojewski Józ., do Balic. — Hr Meczyński Cez., do Dukli. — Rakowski Jan, do Polski. — Lencewicz Erazm, do Zadwo za. — Klimkiewicz Józ., do Brusna starego. — Wassilko Baz., do Konorestie. — Br. Berchlingen, c. k. major; br. Berstett c. k. porucz. i br. Maltzan, c. k. podpor., do Żółkwi.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 24. lutego.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	325.15	— 2 0°	95 2	półn.-zach. mier.	śnieg
2. god. po poł.	322 02	+ 0 1°	93 5	zachodni "	"
10.god. wiecz.	322 ?7	+ 0 7°	92 5	" "	pochmurno

Wysokość śniegu 34.…

T E A T R.

Dziś opera niem.: „**Martha.**"

Termina

sprzedaży, kupna, dzierzawy, licytacyi i t. d.

Dnia 28 lutego: Sprzedaż realności nr. 258 w Sanoku. — Licytacya dla zabezpieczenia potrzebnych reparacyi przy gościńcu samborskim za pomocą ofert w Samborze, a takich samych reperacyi przy gościńcu stryjskim za pomocą ofert w Stryju.

Dnia 3. marca: Sprzedaż realności nr. 107 i $108\frac{2}{4}$ w Stanisławowie, a realności nr. $515\frac{3}{4}$ i $611\frac{1}{4}$ we Lwowie. — Licytacya dla naprawy mostów na gościńcu jaworowskim za pomocą ofert w Przemyślu.

Dnia 8. marca: Sprzedaż realności nr. $603\frac{3}{4}$ we Lwowie. — Sprzedaż nieużytecznego papieru za pomocą ofert we Lwowie.

Kurs lwowski.

Dnia 25 lutego		gotówka zł.	gotówka c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	4	93	5	—
Dukat cesarski	„ „	5	—	5	9
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	8	54	8	68
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	63	1	67
Talar pruski	„ „	1	58	1	62
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	1	20	1	24
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	bez kuponów	82	8	82	70
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	74	12	75	15
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	76	40	77	30

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 25 lutego

1. Dług publiczny. *A. Państwa.* W walucie austryackiej po 5% za 100 zł. —.— Z pożyczki narodo. po 5% za 100 złr. 76 70. Z roku 1851 serya B. po 5% za 100 zł. —.—. Z konwersyi kuponów po 5% za 100 zł. —. Metaliki po 5% za 100 zł. 74 50; po $4\frac{1}{2}$% za 100 zł. 65.15; po 4% za 100 zł. —.—. po 3% za 100 zł. —.—; po $2\frac{1}{2}$% za 100 zł. —.—; po 1% za 100 zł. — —. Przeznaczone do loso.: z r. 1834 za 100 zł. —; z r. 1839 za 100 zł. — — zl. z roku 1854 za 100 zł. —.—. — Losowane obligacye dawnego długu państwa: po 5% za 100 zł. —.—; po $4\frac{1}{2}$% za 100 zł. — —; po 4% za 100 zł., —.—. Przeznaczone do losowania obligacye dawnego długu państwa w kraju uprocentowane: po 3% za 100 zł. — —; po $2\frac{1}{2}$% za 100 zł. —.—; po $2\frac{1}{4}$% za 100 zł. — —; po 2% za 100 zł. — —; po $1\frac{3}{4}$% za 100 zł. — —. Przeznaczone do losowania obligacye dawnego długu państwa za granica uprocentowane: po 5% za 100 zł — —: po $4\frac{1}{2}$ za 100 zł. — —; po 4% za 100 zł — —. *B. Krajów koronnych.* Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austryi po 5% za 100 zł. — —; Węgier 74.75; Banatu Temeskiego, Kroacyi i Slawonii — —; Galicyi —.; Bukowiny —.—; Siedmiogrodu 72 —; innych krajów koronnych —.—; z klauzulą losowania w roku 1867 —.—. Lombardo-weneckiej pożyczki z roku 1850 po 5% za 100 zł. —.

2. Akcye. Banku narodowego sztuka 880 —; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 186.—; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego 581.—; półn. kolei Cesarza Ferdynanda za 1000 zł. 1661; towarzystwa kolei żelaznej państwa — —; zachod. kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zł. za 100 zł. (50%) wpłaty 110 —; polud.-półn.-niemieckiej kolei komunik. —.—; kolei Cisy po 200 zlr. m. k. —; lomb.-weneck. kol. żelaz. —.—; wsch. kolei Cesarza Franciszka Józefa —.—; austr. towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju po 500 złr. 444.—; Lloyda w Tryeście po 500 złr. 270 —.

3. Listy zastawne. Banku narod. w mon. konw.: na 12 miesięcy po 5% za 100 zl. —.—; na 6 lat po 5% za 100 zł. —.—; na 10 lat po 5% za 100 zł. —.—; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. 99.75.; w walucie austryackiej: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. —.—; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. —.—; galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.—

4. Losy. Instytutu kredyt. dla handlu i przemysłu sztuka 95.50; towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju —.—; pożyczka miasta Tryestu za 100 zł. —.

Kurs wexlowy. Na 3 miesiące: Amsterdam za 100 holenderskich florenów —.—. Augsburg za 100 zł. połudn. niemieck. waluty 91.90. Berlin za 100 talarów —.— Wrocław za 100 talar. — —. Frankfurt n. M. za 100 zł połudn. niemieck. waluty 91.90. Genua za 100 lirów piemonckich — —. Hamburg za 100 marko banko 82.40. Lipsk za 100 talarów —.—. Liwurna za 100 lirów toskańskich —.—. Londyn za 10 funtów szterl. 109.—. Lugdun za 100 franków —.—. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. 107 10. Marsylia za 100 frank. —.—. Paryż za 100 fr. 43 20. Praga za 100 zł. wal. austr. —.—. Tryest za 100 zł. wal. austr. —.—. Wenecya za 100 zł wal. austr. — —

Na 31 dni. Bukareszt za 100 piastrów wołoskich 15 59 Konstantynopol za 100 piastrów tureckich —.—. Wexlowe dyskonto banku narod. 5% — procent od zaliczek banku narodowego na papiery publiczne 5% —.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 5 18, dukaty ces. pełnej wagi 5.15, korony 15.—. półkorony —.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 23. lutego

Dług publiczny.

A. Państwa.	pien.	towar.
W austr. wal. po 5% za 100 zł.	—.—	70 —
Z pożyczki narodow. po 5% za 100 zł.	77.40	77.50
Z roku 1851, ser. B. po 5% za 100 „	—.—	—.—
Metaliki po 5% za 100 zl.	75.—	75.25
dtto. „ $4\frac{1}{2}$% za 100 zł.	65.—	65.50
Przeznacz. do wylos. z r. 1834 za 100 zł.	295.—	300.—
„ 1839 „ 100 „	126.—	126.50
„ 1854 „ 100 „	107.—	107.25
Renty Como po 42 lir. austr.	15.25	15.40

B. Krajów koronnych		pien.	towar.
Obligacye indemn. po 5% za 100 zł	Niższej Austryi	88.—	89.—
	Węgier	75.—	76.—
	Banatu Temeskiego, Kroacyi i Slawonii	74.—	75.—
	Galicyi	74 —	74.50
	Bukowiny	73.25	73.50
	Siedmiogrodu	73.50	74 —
	innych krajów koronnych	88 —	90.—
	Z klauzulą losowania w r. 1867	—.—	—.—

Akcye.

	pien.	towar.
Banku narodowego sztuka	888.—	890.—
Instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu po 200 zł. wal. austr	189.80	190.—
Niższo-austr. towarzystwa eskomt. po 500 zł. mon. konw.	590.—	595.—
Północnej kolei Cesarza Ferdynanda po 1000 zł. mon. kon.	1674 —	1676
Towarzystwa kolei żelaznej państwa po 200 zl. mon. konw. czyli 500 fr.	228.50	228 70
Kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zl. mon. kon. za 100 zł. (5%) wpłaty	107.50	108.—
Polud.-półn.-niemieckiej kolei komunikacyjnej po 200 zł. m. k.	159.—	160.—
Kolei Cisy po 200 zł m. k. po 100 zl. (50%) wpłaty	105.—	105.—
Lomb.-weneckiej kolei żelaznej po 570 lir. austr. czyli 192 zl m. k. z 76 zł. 48 kr. (40%) wpłaty	89.—	90 —
Wsch. kolei Cesarza Franciszka Józefa po 200 zł. czyli 500 frank. z 60 zł. (30%) wpłaty	64.—	65.—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	452.—	454.—
Lloyda austr. w Tryeście po 500 „ „	—.—	280.—

Listy zastawne.

		pien.	towar.
Banku narodowego w mon. kon.	6letnie po 5% za 100 zl.	—.—	95.—
	10 „ „ 5% „ 100 „	—.—	93.—
	przeznaczone do losowania po 100 zł.	—.—	87.—
Banku narodowego w wal. austr.	na 12 miesięcy 5% za 100 zł.	99.—	99.50
	przeznaczone do losowan. po 5% za 100 zł.	83.—	83.25

Losy.

	pien.	towar
Instyt. kredyt. dla handlu i przemysłu po 100 zl. waluty austr. za sztukę	95.40	95.60
Towarz. żeglugi parowej na Dunaju po 100 zł. mon. kon.	103.—	103.50
Esterhazego 40 zł. m. k.	70.—	71.—
Salma 40 „ „	42.50	42.75
Palffiego 40 „ „	40.—	40.25
Clarego 40 „ „	35.50	36 —
St. Genois 40 „ „	35.—	35.50
Windischgrätza 20 „ „	22.50	23.—
Waldsteina 20 „ „	24.50	25.—
Keglevicha 10 „ „	14.50	15.—

Na 3 miesiące.

	pien.	towar
Augsburg za 100 zł. połud.-niemieckiej waluty 5%	92 40	92.60
Frankfurt n. M., za 100 zł. południ.-niemieckiej waluty	92.50	92.72
Hamburg za 100 marko banko $2\frac{3}{4}$%	82.50	82.60
Londyn za 100 funtów szterl. 3%	108.90	109.—
Paryż, za 100 franków 3%	43.—	43 20

Kurs złota.

	pien.	towar.
Dukaty ces. mennicze	5 zł.—12 cen.	5 zł.—13 cen
Korona	14 „ —65 „	14 „ —67 „
Napoleondor	8 „ —68 „	8 „ —69 „
Rosyjski imperyał	8 „ —80 „	8 „ —81 „

KRONIKA.

(Pożar.) W nocy z 9. na 10. b. m. pogorzał w Wysocku wyżnem, w obwodzie samborskim, mieszkaniec tamtejszy Ignacy K. Przyczyna pożaru niewiadoma dotąd.

(Wyrok Rozy Szandora.) Dziennik „Wanderer" podaje następujący telegram z Pesztu z dnia 22. lutego:

Dziś rano zakończono sądowy proces Rozy Szandora. Wyrok sądowy opiewa za zbrodnię morderstwa, na śmierć przez obwieszenie, a Michał Csik skazany został za przestępstwo udzielania pomocy Rozy Szandorowi, na rok ciężkiego więzienia. Roza Szandor niezapowiedział rekursu. Wczoraj po południu o 3. godzinie ukończył prokurator państwu swój wniosek i zaproponował karę śmierci. Mowa prokuratora trwała dwie godzin, a gdy w końcu zaproponowano karę śmierci, uprasza Roza Szandor, ażeby mu pozwolono usiąść.

(Statystyka Rosyi.) Wydział statystyczny wydał z końcem z. r. „Statystyczne tabele rosyjskiego państwa na 1856"; jestto dzieło obfite w bardzo zajmujące i nowe data. Z główniejszych przytaczamy: Przestrzeń europejskiej Rosyi wynosiła 96 412 geogr. kwadratowych mil, między któremi zajmuje Polska tylko 2340 a Finlandya 6873 □ mil, azyatycka Rosya 239.556 □ mil. Posiadłości w Ameryce 17 500 □ mil. W ogóle zatem włada Cesarz Rosyi na przestrzeni 353 468 □ mil. Największa prowincya tego olbrzymiego państwa jest Jakutsk liczący nie mniej jak 3,500 000 □ wiorst, najmniejsza zaś jest Kutais i liczy 10.837 □ wiorst. Ludność całej Rosyi podają w okrągłej liczbie na $71\frac{1}{2}$ miliona, włącznie z kaukaskiemi ludami i cudzoziemcami w amerykańskich posiadłościach. Na jedną kwadratową milę przypada w europejskiej Rosy 660 dusz, w Kaukazie 478, w Sibirze 55. Urodziło się 2.716 892, a umarło 2,146.892 osób; przybytek ludności zatem w 1856 r. wynosi do 579.974 osób. Szkół w Rosyi było 8227, uczniów 450.002 albo 0,70 na 100 mieszkańców.

Dodatek tygodniowy Nr. 8.

przy dzisiejszej Gazecie zawiera:

1) Pismiennictwo w Galicyi. Do pismiennictwa w Galicyi z ostatniego dziesiątka lat, zapisy bibliograficzne. Rok 1849 – 1859.

Brak u nas materyałów bibliograficznych. Dzieło K. Wurzbacha o pismiennictwie w Austryi. Sprostowanie co do porównania z dziennikarstwem w Rosyi. Dziennikarstwo polskie w Rosyi pominięte. Potrzeba w wykazach statystycznych tablic co do autorów wiadomych i pism bezimiennych. Wzór tablicy takiej. Potrzeba wyraźniejszego zestawienia dzieł dotyczących pismiennictwa w ścisłem znaczeniu. Zestawienie pismiennictw słowiańskich w cesarstwie od roku 1853 – 5. Za lat trzy nowa tablica w tym celu. Wyższość pismiennictwa polskiego nad czeskiem, co do liczby druków.

2) Budżet miasta Lwowa na rok administracyjny 1859.

3) Gorzelnie i browary w lwowskim okręgu administracyjnym. Wydatek w styczniu 1859—1858.

4) Piwniczna. Dokument z roku 1348 i kilku lat poźniejszych. (C. d.) Stanisław August król potwierdza przywileje na założenie miasteczka i na jarmarki, także zakaz zabraniający żydom osiedlać się w niem.

Główny Redaktor *M. Szczeniawa Sartyni.* — *Z c. k. galic. drukarni rządowej.*